

Bezoekadres De Blomboogerd 1, 4003 BX Tiel
Postadres Postbus 599, 4000 AN Tiel
T (0344) 64 90 90 F (0344) 64 90 99
E info@wsrl.nl I www.waterschaprivierenland.nl
Bank IBAN NL93 NWAB 0636 7572 69
BIC NWABNL2G

Fractie BBB

Datum:
21-02-2025

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

Behandeld door:
J. Sloot

Onderwerp:

Doorkiesnummer / e-mail:

Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 4.5 RvO AB fractie BBB

Beste fractie,

Naar aanleiding van de informatieve bijeenkomst van de Commissie Watersysteem van 20 januari over het programma A5H en het project NWA, heeft u een aantal schriftelijke vragen gesteld ex art. 4.5 RvO AB. Vooruitlopend op de beantwoording van deze vragen via het CDH, is het verzoek gedaan een aantal technische vragen voor de AB themabijeenkomst van 10 februari te beantwoorden. De beantwoording van de technische vragen 1, 2, 7, 9, 11 en 12 is 7 februari jl. in een afzonderlijke memo toegezonden. Hieronder volgt de door u opgestelde inleiding en de beantwoording op de overige door u gestelde vragen.

Naar aanleiding van de extra commissievergadering Watersysteem van 20 januari 2025 over het project A5H, specifiek NWA, hebben wij als BBB fractie een aantal vragen. Daarnaast zijn er bij onze fractie zorgen over de gevolgen voor de schuldpositie van het waterschap en de impact op onze inwoners qua belastingdruk.

Vraag 3. Tijdens de extra commissie vergadering van 20 januari 2025 werd er gemeld dat er voor 12 miljoen euro aan maatregelen vanwege duurzaamheid is meegenomen, uitgaande van een emissiereductie van 80%. Rijkswaterstaat vraagt projecten uit met een emissiereductie-eis van 30%. Waarom wijken wij af van de 30% die Rijkswaterstaat hanteert?

Antwoord: Waterschap Rivierenland heeft in het Waterbeheerprogramma 2022 – 2027 doelen geformuleerd voor Klimaat- en Energieneutraliteit. In 2027 werken we 80% Klimaat- en Energieneutraal bij onze GWW (Grond, Weg- en Waterbouw) projecten, wat een emissiereductie van 80% betekent. In het verlengde hiervan is de doelstelling voor 2030 volledig Klimaat,- en Energieneutraal. In lijn hiermee heeft het AB in november 2024 de strategie voor circulair werken vastgesteld.

Rijkswaterstaat heeft eveneens als doelstelling om in 2030 volledig klimaatneutraal te zijn en doorloopt hiervoor hetzelfde transitiepad als Waterschap Rivierenland. RWS refereert in de

communicatie over klimaatneutraal werken juist aan dit doel om in 2030 volledig klimaatneutraal te werken. Zowel RWS als WSRL hebben het Grondstoffenakkoord (2019) als vertrekpunt voor duurzaamheidsdoelstellingen. Het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen (SEB) werd op 30 oktober 2023 ondertekend door 45 partijen, waaronder verschillende ministeries, provincies, gemeenten en branche- en netwerkorganisaties en ook Waterschap Rivierenland. Dit convenant onderstreept onze WBP doelstellingen en heeft in een routekaart de transitiepaden voor de GWW concreet uitgewerkt.

Vraag 4. Indien het Waterschap Rivierenland ook een emissiereductie van 30% hanteert i.p.v. 80%, welke kostenbesparing levert dat op? Idem voor het compleet laten vervallen van een emissiereductie-eis.

Antwoord: Terugvallen op een emissiereductie van 30% of 0% is geen optie. Dit past niet in de transitie die het waterschap en de andere partijen in deze sector aan het doormaken zijn. Het zou betekenen dat we niet aan onze beleidsdoelstellingen uit het Waterbeheerprogramma en niet aan het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen kunnen voldoen. Mede hierdoor ontwikkelt de markt zich momenteel sterk en is het voorstelbaar dat de kosten voor emissiereductie verder omlaag zullen gaan komende jaren.

We hanteren 80% reductie als algemeen uitgangspunt. We gaan per object nader onderzoeken waar welk specifiek reductiedoel binnen realistische kosten haalbaar is. Dit is al op basis van schattingen meegenomen in de raming van 12 mln. Enkel waar het project grote reductiewinsten ziet op uitvoeringsmethode (bijvoorbeeld bij de realisatie van de nieuwe boezem, veel grondwerk) wordt het streven van 80% gehanteerd. Bij de kruising A15 waar de druk op de planning en zo min mogelijk hinder voor de omgeving het streven is, wordt met name op tijd en geld gestuurd i.p.v. duurzaamheid.

Daar waar sprake is van impact van de werkzaamheden op Natura2000 gebieden, verwachten we duurzaamheidsmaatregelen te moeten treffen om een vergunning te kunnen verkrijgen. Gelet op de huidige omstandigheden rond stikstofregulering is dat nu nog niet in te schatten.

Vraag 5. Wat zijn de kosten per niet uitgestoten ton CO2 in euro's als gevolg van deze emissiereductie-eis van 80% zoals in het huidige voorstel?

Antwoord: In dit stadium van het project zijn er nog geen milieukostenindicator (Mki) berekeningen opgesteld, waardoor het verschil tussen 'traditioneel' vs klimaat-neutraal bouwen nog niet inzichtelijk gemaakt kan worden. De opgenomen kosten in de SSK-raming zijn gebaseerd op kengetallen. Bij de start bouwteam met de aannemer zal hiervoor een eerste berekening worden opgesteld met een partij die hier gericht stappen in kan zetten.

Vraag 6. De overschrijding in de begroting van 62% is aanzienlijk. Hoe aannemelijk was het dat het eerder begrote bedrag van 142 miljoen in de voorjaarsnota 2024 niet hoger zou uitvallen ten tijde van het opstellen van de voorjaarsnota? Op welk moment is duidelijk geworden dat de eerdere projectraming, zoals in de voorjaarsnota 2024 begroot, werd overschreden?

Antwoord: Waterschap Rivierenland berekent de ramingen op basis van P50, d.w.z. dat, gegeven de onzekerheden en risico's, er een kans is van 50% dat we de afgegeven investeringsraming realiseren. Er is dus ook 50% kans dat we dat niet halen en de raming dus hoger uitvalt.

De integrale kostenraming die ten grondslag ligt aan de voorjaarsnota 2024 is opgesteld en doorgerekend conform bovenstaande richtlijn. Op onderdelen is gebleken dat deze raming nog onvolledig was en onvoldoende rekening hield met onzekerheden gegeven de huidige projectfase.

In juli 2024 zijn de nieuwe ramingen van de objecten opgeleverd en integraal doorgerekend, welke inmiddels een forse kostenstijging lieten zien. Daarop is besloten om eerst een second opinion uit te voeren op de integrale kostenraming, welke eind november 2024 is opgeleverd. Hierover bent u geïnformeerd in de commissie Watersysteem d.d. 28 oktober 2024.

Vraag 8. Project A5H is complex. Is het College van mening dat onze projectorganisatie dit nu en in de toekomst aan kan en in-control is en blijft? Zo nee, wat gaat het college hier aan doen? Zo ja, welke maatregelen zijn er genomen, hoe zijn die geborgd, en hoe kunnen wij daar als AB onze controlerende taak op uitvoeren?

Antwoord: Ja, we zijn van mening dat de projectorganisatie in control is. Dat het tegenvalt wordt tijdig onderkend en is daarom ook aan u voorgelegd. Door juist in deze fase kritisch te zijn op de kwaliteit, raming en planning, voorkomen we dat we niet in control zijn in de komende fase.

De projectorganisatie heeft op eigen initiatief en vanuit risicogestuurd denken en handelen een gatereview uit laten voeren. Interne en externe deskundigen met ervaring in HWBP en andere grote infrastructurele projecten vanuit waterschappen en Rijkswaterstaat, hebben het project op uiteenlopende thema's getoetst. De aanbevelingen uit deze review dat scope, randvoorwaarden, processen en eisen concreter en gedetailleerder moeten worden vastgelegd, worden nu opgevolgd. Hiermee worden de risico's in de planuitwerking- en realisatiefase beter beheerst. Voorafgaand aan de start aanbesteding zal het reviewteam dat de gatereview heeft uitgevoerd, in mei 2025, opnieuw een beoordeling geven voor alle thema's op de mijlpaal start aanbesteding.

Verbeteringen zijn en worden doorgevoerd zoals de review op de SSK raming, risicogestuurd werken, nadere detaillering van de scope en ontwerpen, aanscherping van het projectplan, opstellen en uitvoeren van de contractstrategie, aanpassingen in de project- en programmasturing en professionalisering van de projectorganisatie en personele inzet.

Met betrekking tot het laatste is van belang te vermelden dat een nieuwe ervaren manager projectbeheersing is aangesteld. Daarbij zijn/worden de teams projectbeheersing en projectmanagement uitgebreid in capaciteit en deskundigheid met als doel de sturing van de projectorganisatie (en daarmee de voorspelbaarheid naar de toekomst) naar het juiste niveau te brengen met het oog op start aanbesteding en de samenwerking met de markt in bouwteam fase 1.

Met het oog op de samenwerking met de markt vanaf 2026 doorlopen we een traject om de inrichting van de bouworganisatie (en de rol daarin van het waterschap/ingenieursbureau/aannemer) op hoofdlijnen te bepalen, op basis van professionele samenwerking, beheersing, beschikbare kennis/competenties en welke partij bepaalde risico's het best kan beheersen.

Op verschillende momenten bent u geïnformeerd over de wijze waarop het bestuurlijke proces gekoppeld is aan het proces van de aanbesteding. Daarnaast hebt u in de B&V cyclus de mogelijkheid om te sturen op de voortgang van dit project, hierover wordt u periodiek in de

rapportage groot project geïnformeerd. Zoals we nu ook hebben gedaan, zullen we u bij relevante ontwikkelingen informeren en raadplegen.

Vraag 10. In de commissievergadering zijn een aantal 'keuzes' vanuit de Heemraad voorgesteld. Dit zijn naar ons inziens geen keuzes die passen bij onze opgaven in het gebied. Welke keuzes hebben nu daadwerkelijk om op de kosten te besparen?

In de memo met beantwoording van vragen project Nieuwe Waarden en programma A5H (verzonden op 6 februari jl.) is een overzicht gegeven van de afgewogen alternatieven passend bij de opgaven in het gebied, inclusief de bestuurlijke besluitvorming. Binnen het gekozen alternatief kan gezocht worden naar optimalisatie van de kosten voor de projecten, door

- te voorkomen dat risico's optreden;
- raakvlakken goed te managen;
- efficiëntie te zoeken in het ontwerp;
- kansen op versnellen te benutten in uitvoering, bv. door vroege marktbenadering.

Tijdens de commissie Middelen vergadering van 28 januari 2025 kwam naar voren dat het SWEK en de SIMAV in verkiezingstijd, 2023, een aanbod hebben gedaan aan Heemraad mevr. Groenenberg, om 36 van hun molens die maalvaardig zijn in te zetten voor het watersysteem in A5H.

Vraag 13. Wat is er met dit aanbod van destijds gedaan? Is dit aanbod ook meegenomen in de plan uitwerking van A5H? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waar heeft dit dan toe geleid?

Antwoord: Dit aanbod is destijds gedaan aan Esther Groenenberg, in haar hoedanigheid als kandidaat namens CDA en niet als heemraad van het waterschap. Bovendien kunnen de molens niet bijdragen aan de opgaven van het programma A5H. Dit heeft te maken met de lange afvoerafstanden naar Kinderdijk, de gevoeligheid van de boezem voor windopzet, de aanvoer van zoetwater etc..

Vraag 14. Het aanbod is door SWEK en SIMAV herhaald in de commissie Middelen vergadering van 28 januari 2025. Is het college bereid hier naar te kijken ook in relatie tot het project A5H? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het college waardeert het aanbod. Het waterschap hecht belang aan het cultureel erfgoed dat de molens bij Kinderdijk vertegenwoordigen. In dat verband zal bestuurlijk overleg worden gevoerd tussen het waterschap en de gemalen- en molenstichtingen op 12 maart 2025.

Tot slot over de procedure;

Vraag 15. De behandeling van A5H in de extra vergadering watersysteem was louter informatief. Verdere bespreking vindt niet meer plaats in de commissie volgens onze informatie. Is het college het met ons eens dat hierdoor de commissie watersysteem buitenspel wordt gezet in het besluitvormingsproces?

Antwoord: In vervolg op de informatieve bijeenkomst van 20 januari en de thema-avond op 10 februari zal een voorstel worden geagendeerd voor Commissie Watersysteem 24 maart 2025 ter bespreking en advisering aan CDH ten behoeve van de Voorjaarsnota.

Vraag 16. Een project met een kostenraming van 230 miljoen en een kostenoverschrijding in de raming van 62% vraagt om weloverwogen keuzes. Acht het College het voldoende dit alleen 10 februari 2025 te bespreken en vervolgens in de voorjaarsnota mee te nemen?

Antwoord: In vervolg op de informatieve bijeenkomst van 20 januari en de thema-avond op 10 februari zal een voorstel worden geagendeerd voor Commissie Watersysteem 24 maart 2025 ter bespreking en advisering aan CDH ten behoeve van de Voorjaarsnota.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

het college van dijkgraaf en heemraden
van Waterschap Rivierenland,

de secretaris-directeur,

de dijkgraaf,

ir. Z.C. Vonk

Drs. T.J.A.M. Cuppen MBA

Bijlagen:

Afschrift: